

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
búvá a káviratok címzendők

Hirdetéseket és nyiltírti közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt áron számít fel.

Gimnázium, polgári iskola. II.

Talán jó lesz, ha először azzal jövőnk tisztába: milyen anyagi előny származik Szentésre a polgári leányiskola államosításából és az új főgimnázium-építésből, a közoktatásügyi kormány ajánlatának elfogadásával.

Szükségesnek tartom első sorban is ezt tisztázni azért, mert ismerem a városi képviselőtestületet és tudom, hogy annak mai összetételében a városatyák többségének elhatározására ez a döntő körülmény.

Csupán a polgári leányiskola államosításának — e kérdés legutolsó közgyűlési tárgyalása alkalmából ezek voltak az anyagi feltételei: Az állam átveszi a polgári leányiskolát, ha Szentés város annak további fenntartásához magát évi 3000 korona hozzájárulás fizetésére kötelezi és a saját költségén, az iskola céljaira, a kor igényeinek megfelelő új épületet emel.

A városi tanács ez alapon költségvetés-tervezetet készített, mely szerint a polgári leányiskola, a mai szükséges telken felépítve, 200000 koronába kerülne, mely összeget kölcsönnel kellene fedezni. Minthogy pedig az iskola fenntartása ma, — egyre emelkedő irányzat mellett, városi költségvetésünkben évi 15000 koronával szerepel, könnyű kiszámítani, hogy annak államosítása esetén, leütvén ebből a 3000 korona évi fenntartási hozzájárulást, — a 200000 koronás kölcsön annuitásának fedezetére évi 12000 korona maradna rendelkezésre. Vagyis, ha ezt a kölcsönt sikerül 50 éves törlesztésre 5 és fél százalékkal felvennünk, akkor a rendelkezésre maradó 12000 koronából évi 11000 koronát kötünk le és így egyelőre csupán 1000 korona lesz a megtakarításunk, mely csak az építési

kölcsön teljes lefizetésével, tehát 50 év multán emelkedik föl évi 12000 koronára.

E mellett beszorítjuk az új polgári leányiskolát a mai szükséges telekre, amelyen minden időkre fejlődésképtelen lesz; megmarad a főgimnázium — mondjuk, kibővitve — a mai telken és fizetjük tovább ennek is a 16000 koronás évi hozzájárulását.

Ezzel szemben áll a polgári leányiskola és a főgimnázium kérdését együttesen gyökeresen megoldó újabb terv, vagyis a közoktatásügyi minisztériumnak a főispán által elének terjesztett új ajánlata.

Ezen ajánlat szerint a kormány átveszi a polgári leányiskolát és átengedi ennek céljaira a mai főgimnáziumi épületet, az általa ennek kibővítéséhez megvett két szomszédos telekkel együtt; elegendő Szentésnek a gimnázium fenntartásához, közzétett évi 16000 koronát és ad 200000 korona építési segélyt. Viszont Szentés város épít, megfelelő területen, a kor igényeinek megfelelő főgimnáziumot és fizet a polgári leányiskola fenntartásához évi 3000 korona hozzájárulást.

A polgári leányiskola fenntartása — mint már mondtam — költségvetésünkben évi 15000 koronával szerepel, amiből ha a 3000 korona évi hozzájárulást — államosítás esetén — leütjük, ott 12000 korona, a gimnáziumi hozzájárulás elengedésével 16000 korona, együttesen tehát 28000 korona szabadul fel, — az ajánlat elfogadásával költségvetésünkben. És ha példának a körülöttünk az utóbbi években épült új főgimnáziumok költségvetéseit véve, egy új főgimnázium építésére 500000 koronát irányunk elő, mint képzelhető legmagasabb tételt, — miután ehhez a közoktatásügyi kormány készpénzben 200000 korona államsegélyt ad, — csak 300000 korona építési költség lesz az, amelynek fedezé-

séről kölcsön felvételével kell gondoskodnunk.

Ezt a kölcsönt is, 50 évre 5 és fél százalékkal számítva, annak annuitása 16500 korona lesz, mely a fent kitüntetett 28000 korona összegű megtakarításban nemcsak, hogy bőséges fedezetet talál, de amellettt már az ajánlat elfogadásával, illetve annak perktuálásával fiksz összegben évi 11500 korona, mondjuk kereken 11000 korona megtakarítást eredményez, ami pedig 3 és háromnegyed százalék azonnal beálló pótdadó apadást jelent, mely 50 év multán, mikor a kölcsönt utódaink lefizették, 28000 koronára, vagyis évi 9 százalék pótdadó csökkenésre emelkedik.

Ez a 11000 korona azonnali évi megtakarítás, vagyis a 3 és háromnegyed százalékos pótdadó csökkenés az anyagi előnye a közoktatásügyi kormány ajánlata elfogadásának, szemben azzal, hogy ha pusztán a polgári leányiskolát államosítjuk és a főgimnáziumot mai helyén hagyjuk; vagyis a többlet kerek összegben évi 10000 korona megtakarítás lesz, mi mellett a városnak még megmarad a polgári leányiskola ezzel felszabaduló mai telke is, mely pedig azon a helyen jelentékeny értéket képvisel. Olyan előnyök ezek, amelyeket a képviselőtestület, az adófizető polgárok érdekeire való tekintettel, el nem dobhat.

Az ajánlat elfogadásának kulturális előnye nem kevésbé szembeszökők.

A polgári leányiskola a mai főgimnáziumban olyan épületkomplexum birtokába jut, mely nemcsak a mai, de a messzemenő kor igényeinek is teljesen megfelel, mert az épületben, melyben a gimnázium 8 osztálya talált eddig elhelyezést, nemcsak hogy minden újabb befektetés nélkül hat osztályúvá lesz tejeszthető ez a leánynevelő intézet, — aminek szüksé-

Gümőkör,
köhögés,
szamárköhögés,
influenza

eseteiben az orvosok
csak
SIROLIN
„Roche“-t
rendelnek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántalmaiban szenvednek.
  2. Mindazok, kik tüdőt gégehurutban szenvednek.
  3. Asztmában szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
  4. Skrofulás, mirigyduzzadásos, szem- és orrkatarrosus gyermekeknek fontos szere a Sirolin „Roche“.
- A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak ismeredeticomagolású Sirolin „Roche“-t kérjen, minden utánzatot vagy pótkészítményt kérünk a leghatározottabban visszautasítani!

F. Hoffmann-La Roche & Co.,
Basel (Svájcz),
Grenzach (Baden).

essége előbb-utóbb úgyis be fog következni, — hanem azonfelül létesíthető ott, a polgári leányiskolával kapcsolatosan egy női ipari iskola is, amivel a Bartha-féle nagylelkű alapítvány végre a rendeltetésének adatként át és a polgári osztály leányai kenyérkereső életpályára képezhetnének ki. E mellett a polgári leányiskola készen találja ott a téli tornatermet, melyet eddig sajnosan nélkülözött, a növendékek pedig az óriási területű telken a külön játékkerületet.

A főgimnázium viszont, alapjában újból építve, tényleg megfelelné a kor követelményeinek, megfelelő területen elhelyezve, ott volna a növendékek játékkerülete is és elhelyezése már eredetileg olyan lehetne, hogy azt idővel, előálló szükség esetén megfelelően, esetleg egy internátus hozzácsatolásával is, kibővíthessék, fejleszthessék.

Ha mindezekhez hozzáveszem azt a nem kicsinyelhető előnyt, hogy az ajánlat elfogadása és a két kérdésnek illetően formában együttesen való megoldása esetén az oktatás a kérdéses iskolák egyikében sem zavartatná egy percre sem, — akkor azt hiszem, kiemertem mindazt, amit az ajánlat elfogadása mellett felhozni lehet és ami lehetetlen, hogy a város képviselőtestületét az ajánlat minden tekintetben való előnyös voltáról meg ne győzze.

Hátra volna még, hogy az új főgimnázium helyének kijelöléséről mondjak véleményt. Mert azzal azt hiszem, mindenki tisztában van, hogy

azt az új főgimnáziumot csakis a város tulajdonában levő területen szabad felépítenünk, ha az általam számításba vett megtakarítás tényleg el akarjuk érni és arra, hogy e célra idegen telkeket vásároljunk össze méregdrágán, senki sem gondol.

Erre nézve eddig két, megfontolást érdemlő terv van. Az egyik szerint, melyet magam is helyeslek, az új főgimnázium a túl a kurcai Erzsébet-ligetben. A másik szerint pedig a vásártér megfelelő terület részén volna a legcélszerűbben felépíthető.

Ha azonban a főkérdésre, nevezetesen a közoktatásügyi kormány ajánlatának elfogadására nézve a holnapi közgyűlés helyes elhatározáshoz, — az ajánlat elfogadásához — jut el, — a főgimnázium új elhelyezésének kérdésén, — azt hiszem, nem fogunk összeveszni. — is. —

Járványok országa. Miskolcon az orvosok és természettudósok vándorgyűlést tartottak. A tanácskozások során bizonyosan szóba került az a szomorú igazság is, hogy az állatvédelem nálunk rendezettebb, mint az emberek egészségügye. Mert az állatok védelméről széleskörű és mintaszerű intézkedéssel gondoskodott az állam. Nincs az orszagnak olyan elhagyott tanyája, ahol ott ne teremne rögtön az állatorvos, ha szüksége van rá a beteg marhának.

Az állatorvosok mellett tűrhetően fizetett, rendezett viszonyok között élő testületet alkotnak. A szolgabíró pedig dráki szigorral jár el az olyan gazda ellen, aki

malacát orvosi gyógykezelés nélkül hagyta kimulni az árnyék-világból.

Az emberekkel másképp vagyunk. El-mehetünk két napi járóföldön, húsz község mellett, körorvosnak, patikának sehol híre sincs. Kuruzsló vénasszonyok végzik ott az embergyógyítást. Az ország nagy részében, egész csoport községet befogó területen nincs orvos. A közigazgatási hatóság ugyan itt-amott kihirdeti a körorvosi állásra a pályázatot, de nem akad vállalkozó. Magyarán mondvá: nem bolond egyetlen ember se, hogy olyan nyomorúságos javadalomért temesse el magát egy nagy szegfű fau közé, ahol sokszor a kanász is nagyobb bére van, mint a körorvosnak. A kanász megkapja a maga kosztját, bérét, fejlecscszimját, őrzi a diasztó napi két korona átlagbérelt, a körorvosnak pedig minden beteg után csak négyven fillér vizsgálati díj jár. Nyomoroghat egy egész életen át, míg öregségére kezébe veheti a koldusbotot. Mert nincs olyan jó dolga, mint az állatorvosnak: ő még nyugdíjra se számíthat, Ezért ugyan nem fog tanulni egy hosszú emberöltőn át és szerzi meg keservesen a diplomát, hogy ilyen nyomor él nézzen. Koldulni, éhezni diploma nélkül is lehet. Azért nincs aztán körorvos és azért lehet Magyarország egészségügyét ázsainak nevezni.

Isteni szerencse, hogy ha nálunk nem üt ki a kolera, mert itt hamarosan egy második mohácsi vést idézne fel. A falvakban nincs orvos, gyógyszerár, nincs meg a legelőmbb ellenőrzés se, mely a szükséges köztisztaság feletti felügyeletet gyakorolná. Hatósági intézkedés, rendelet van tucatszámra. Nyakig ülnek a jegyzők az egészségügyei és köztisztasági rendeletekben. Elszavalják ki-

TÁRCA.

Nyugalom.

— Paul de Garos. —

Despagnetné ma a szokotnál korábban idegesen és felindultan érkezett haza.

— Elment az ur?

— Elment, nagyságos asszonyom, jó későn, s hét előtt nem jön haza.

— Jól van.

Az elegáns ifjú asszony szobájába ment, ledobta az agyra köpenyét, kapja és keztyűjét, leült a kandalló előtt álló nagy székre és nagyot sóhajtott.

— Oh Istenem!

Megtörtént, — a szakítás elkövetkezett, menthetetlenül, visszavonhatatlanul. Gyógyire a kedves, csinos fiura gondolt és sirt keservesen. Midőn kissé könnyített szívén, nyugodtabb lett.

Végre is csak György volt a hibás. Hogyan is győzthette annyira azokkal a nehéz filozófia fejtegetésekkel, azokkal az abszurd, regényes, ó-dívatú eszmékkel? Hátározottan buta volt. Azokat a tudományos oktatásokat, azokat a vég nélküli előadásokat egyszerűen nem lehetett elviselni. Végre

az ura csakugyan eléggé unalmas és nehézkes modorú férfiú volt, de egy fiatal, életvidám s raadásul meg nem értett asszony mégsem vesz magának szeretőt csak azért, hogy unatkozzék! Nem — nem, sokkal vigabbnak, sokkal eszeveszettebbnek képzelte a doigot, de így, oh, nem, akkor inkább vissza az urához!

Eppen mostszamolt le komolyan György-gyel — a dolognak vége van köztük — mindörökké! Bunbanóan, de nem kedvetlenül tért vissza, mert mar régóta torkig volt azzal az örökös titkolódással, azokkal a hazugságokkal, a felfedeztetéstől való félelemmel. Ismét békét akart. Világos, hogy nem volt mindehhez tehetsége — végre szabad — egészen szabad — végre ismét csak felesége. Vege minden gondnak, izgalomnak s helyettük ismét — béke . . . jóleső béke . . .

Istennek hála, hogy így fordult, mert Pal, akit voltaképpen eléggé szeretett, egy idő óta azt a benyomást tette rá, mintha bizalmatlankodnék, vagy éppen féltékeny volna. Az asszonyka mar piztolólyról, gyilkosságról, agyonverésről, botránnyról, elválásról képzelődött, — nem, nem, csakugyan nem érdemes, hogy az ember ily borzasztó izgalommal s ily örökös rettegéssel mérgezzék meg az életét — egy szerető miatt. Meg-

könnyebbülten lélegzett fel, mint a kinek nagy teher esett le a szívéről és mosolyogva köszöntötte az urát, ki ép most lépett be a szobába.

— Már visszajöttél, édes Pál? Mily kedves meglepetés! Csak később vártalak . . .

— Nos hát, sitem, hogy hamarabb lehessen együtt veled, drágám. Hát nem örülsz, hogy megjöttem?

— Dehogyan nem, édesem, boldog vagyok hogy itt vagy s ma este kedélyesen ithon maradunk, egymagunkban, kettecskén, ugye? Az ura bámulva nézett rá, — ritka eset volt nála, hogy ily pásztori kettesben maradjanak.

— A mint neked teszik, drágám! Egyébként, hogy el ne felejtsem, megtaláltam ám a „tizenegyediket“ a mai ebédünkhöz!

— Igazán? Ugyan kit?

— Nos, Palmier Györgyöt, a mi régi György barátunkat!

Geneviève összeszedte minden erejét, hogy el ne árulja magát s tőle telhető nyugalommal kérdezte:

— Györgyöt? De miért Györgyöt?

— Azt hittem, kedvedben járok veled; látod, hiszem nem tudtad, mitévő légy s a tizenhárom számot, különösen az asztalnál

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz. Minden tablettán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonnyak.

Szereti egészségét?

Ki ne tudna, hogy utólrhetetlenül legjobb hashajtó a világhírű

PURGÓ-BAYER

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz. Minden tablettán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonnyak.

vülről, de nincs, aki végrehajtsa. Ez az, ami mélyesen szegényelni való Magyarország közeletében. Az ország nagyrésztében így van ez. És míg a falvakban nincs orvos, a fővárosban és a többi nagy városokban meg nincs elegendő kórház. Azért a pestis, kolera, tifusz és mindazok a rettenetes ragályos nyavalyák, amelyek koronkint végig szoktak söpörni az emberiségben, nálunk, szép Magyarországon valóságos melegágyra találnak.

Többször szóvá tettük már ezt a veszedelmes közegészségügyi állapotot. Kimutattuk már, hogy míg a hadsereg százharmincöt millió koronát emészt meg éventén, a közegészségügynek alig jut viszonylatban millió. Mintha csak a polgári kormányzatban is az a kaszárnya-gondolkozás jutna érvényre, hogy egy ló csaknem ezer korona, de egy huszár csak tizenkét fillér és azt termi bőven, ingyen az államnak a magyar föld. Az állatorvosnak jut nyugdíj, ellátás, az emberorvosnak nem. Az elhullott léort bünhődik a gazda, az elpusztult emberrel nem törődik senki.

Az orvosok miskolci vándorgyűlésén Andrásy Gyula gróf tartotta meg az első megnyitói beszédet. Tudunk mi beszélni szépen. Ő is lényesen megfelelt az ősi erényünknek. Rámutatott, milyen mérhetetlen fontosságú a nemzetre az egészségügy ápolása, mely a legnagyobb missziót: az emberek számának gyarapítását, az életkor meghosszabbítását végzi. Be is vallotta őszintén, hogy hátramaradottságunknak a kormány az oka, midőn nem gondoskodik kórházról, orvosról, egészségügyünk fejlesztéséről. De tudunkkal is volt belügyminiszter még nem réziben és a jeles szónok is azok sorában volt, akik a közegészségügyért éppen nem tettek semmit.

Most majd talán meghallja a kormány a miskolci szót. Helyre hozza a koalíció mulasztását és megfelelő törvényjavaslatot terjeszt be e bajok megszüntetésére.

De erre olyan szükség van, hogy ezt a törvényhozásnak a legelső és legelső teendői közé kell soroznia.

Hajt, úz, int és sürget bennünket a kolerára fenyegető réme.

A közigazgatás reformja.

Irta: Kolossváry József.

II.

A közigazgatás legnagyobb hiányossága manapság mégis a községi közigazgatásban van.

A legelső fokon, a községben, a hol a törvények és hatósági rendelkezések a néppel közvetlen érintkezésbe kerülnek, hol a közigazgatásnak egyik legnehezebb, de egyszerűsített legemesebb feladata volna, hogy a sokszor terhes törvények és rendeletek szükséges voltáról a népet meggyőzze és lelkiében azokban való megnyugvasat eszközölje, az intézkedés joga és az intézkedésért, valamint az egész községi közigazgatásért a felelősség kivált a nemzetiségi vidékeken kevés kivétellel oly községi birakot terhel, kik öntudatlan eszközök és gyakran áldozatok mások kezében.

Hogy a községi közigazgatás céljának megfelelően, szükséges, hogy ennek felelős vezetője a kellő értelmiségben kívül népének atyai gondozója legyen, ki vele együtt élve, bajával törődjék és szellemi képességei segítségével tanácsal és szellemi közreműködésével mutassa meg neki az anyagi boldogulás utját.

Ha a községeknek ilyen vezetői volnának, lehetetlenné valnék, hogy felelősségnélküli egyének a nép lelkét megrontsák, hazája iránti szeretetében megtanorítsák és önző céljaik érdekében vagyoniilag kizsákmányolják. Ez a vezető, ez a gondozó hiányzik a községek tetemes részénél és hiánya leginkább érezhető a nemzetiségi vidékeken, tehát éppen ott, hol a népek nap-nap után érezni kellene az állam jólvető és gondozó, de egyszerűsített erős kezét.

Az 1886-ik év óta, midőn az azon évi XXII. t. c. által a községi közigazgatás mai keretei megállapítottak, 24 év mult el és ez idő alatt a községi közigazgatás a legnagyobb mértékben megérett a reformra.

Az ország községi és körjegyzői folyó évi május hó 6-án tartott közgyűlésükön szintén foglalkoztak a községi közigazgatás reformjával s a reform gerincét két sarkalatos tételben domborították ki.

Véleményüknek egyik sarkalatos tétele az, hogy a jelenlegi községek, mint közigazgatási egységek, a fejlődött viszonyoknak már nem felelnek meg és ezért szükség esetén több község egyesítése által az eddigiekénél nagyobb községek, közigazgatási egységek alakítandók; a másik sarkalatos tétel pedig az, hogy minden ily közigazgatási egység élére egy »polgármagy« vagy bármi néven nevezett főnök állítandó, megfelelő tisztviselői személyzettel.

Nagyban és egészben mindkét tétel megfelel a tényeknek és a községképletnek, mert a községekről szóló 1886: XXII. t. cikknek rendelkezései közül több már elavult, módosításra szorul és a módosítás keretében kell, hogy a törvényeket a legelső fokon végrehajtani hivatott közigazgatási egységek, a községek, az eddigénél szélesebb határral látassanak el és ezen nagyobb határral járó hivatásuk teljesítésére képesekké is tétessenek.

Ezen kívánatos, szükséges, sőt már-már elodáshatatlan reformnak azonban két feltétele van: az egyik, hogy az a magyar nemzet megerősítésére, az állam magyar nemzeti jellegének kidomborítására szolgáljon, a másik pedig az, hogy az újból szervezett község a nép szellemi és anyagi érdekeinek gondozására képes és köteles is legyen.

A mi néprajzi viszonyaink közt nehéz helyzetben van a törvényhozás, valahányszor a községi közigazgatás szabályozásáról és a községek jogairól és kötelességeiről van szó.

Nagy gondot okoz már a községek jogainak és kötelességeinek oly módon való szabályozása is, hogy az megfelelően a fajmagyarság által lakott országrészek szellemileg fejlett és anyagilag is erős nagy községek igényeinek és lehetetlenségét ne követeljen az olah, rutén, tót stb. vidékek szellemileg fejletlenebb és anyagilag is gyengébb apró községeitől.

A legnagyobb nehézséget azonban mégis a nemzetiségi kérdés okozza, mert számításba kell venni, hogy az eddigénél nagyobb, tehát minden tekintetben erősebb község kezében a mostaninál nagyobb határral ellátott községi igazgatás a nemzetiségek által lakott országrészekben az állam magyar nemzeti jellegére komoly veszélyeket rejt magában.

A nemzetiségek által lakott vidékek rendszerint apró községei kebelükből valasz-

sohasem szeretted, a te neveléses babonáságodban. György legrégebb, legjobb barátunk, azelőtt nagyon rokonszenves volt neked, csak az a baj, hogy mostanában feltűnő ritkán mutatkozik nálunk, de figyelj reá, elfogadja a meghívást, levelem már útban van hozzá.

— Mindenekelőtt kérlek, hogy ne fogadd . . . akárki mást, csak őt ne!

— Talányokban beszélsz, gyermekem!

— Szó sincs talányokról, de nem akarom nem kell nekem, azonkívül pedig egyáltalán nem érthettem meg, hogyan támadhatott ez a képtelen gondolatod, György hónapok óta nem mutatkozik nálunk, te valósággal feltold magad neki édesem, az nem illik! Mostanában sohasem említettéd, bizonyára már nem is gondoltál többé reá s most egyszerre . . .

Igen drágám, éppen ma reggel kaptam tőle egy szeretetrémeltő levelet, melyben bocsánatot kér hosszú hallgatásáért s egyszerűsített válaszat és elhatározásomat kéri, hogy mikor teheti nálunk tiszteletét!

Geneviève gondolkodott. Persze úgy van, tegnap megegyeztek abban, hogy helyesebb volna, ha végre ismét tenne náluk formszerű látogtást, ezért a levél, — de ma szakítottak egymással; tehát ez volt a dolog összefüggése.

— Látod, galambom, csak kedvedbe

akartam járni. Meg akartalak szabadítani az ebéd egyik gondjától s ez érte a hála! Azonkívül pedig örülök, hogy végre viszontláthatom a jó fiút, egykori pajtásomat és iskolatársamat!

Geneviève tökéletesen lecsillapodott és hideg, nyugodt hangon felelte:

— Légy meggyőződve, hogy sohasem fogom beleegyezésemet adni, hogy valédig fogadd hazamánl ezt az urat, s most, azt hiszem eleget beszéltünk a dologról!

— Mit jelent ez a hang? De most már igazán tudni akarom . . .

— Am jó, ha ragaszkodol hozzá, de nem fogsz megsérteni engem. Kételkedni fogsz bennem, gyanakodni fogsz reám. Istenem, mit tegyek, mikor valósággal reakényszerítesz egy kínos vallomásra, mely fájdalommal fog érinteni téged! Tehát az az új merészelt udvarolni nekem, annál is többet mert . . . mert de nem merem kimondani. Én azt tettem, a mit tenni kötelességemnek tartottam, ajtót mutattam neki, azért nem mutatkozott nálunk hónapok óta s most már nem fogod kívánni tőlem, hogy viszontlassam azt az embert, mert most már tudsz mindent!

Despagnet úr tudott mindent, de hallgatott, egyszerűen elállt a szava s Geneviève, ki dühének kitörésétől tartott, megragadta az alkalmat és kisietett a szobából . . .

Despagnet ur magára maradt, magához

tért meglepetéséből, de azért dühöngött. Bőszülten toporzékolat lábával s oly nagyot ütött öklével a kényes toaletasztalra, hogy a finom csiszolt üvegcskék, tégelyek és eszettek táncra kerekedtek rajta. Aztán elmélkedésbe mélyed és kétségbeesett felkiáltott:

— Menykő és villam! Hiszen ez borzasztó! Szamar fejjel azt hittem, hogy végre tető alá juttattam őt és újra vissranyerem az én kedves, régóta nélkülözött szabadságomat! S most megint itt van a nyakamon! Most megint a régi ostobaság: minden este társaságba járni, színházba vagy hangversenyre vágtatni, adni a gavallért, az udvarlót, a lovagot meg az apródot! Nem leszek többé időm a dolgaimra s mint azelőtt, most újra az legyen minden gondom, hogy örökösen vele foglalkozhassam, hogy neki »szentelhessem« magam! Bar szeretem, sőt nagyon is szeretem az én kis Geceviévémet, az embernek végre szüksége van a saját nyugalmára is! . . . Bizonyára kiadta az ut a jó Györgynek, szakított velem. Mily unalom! Oly szép rendben, oly szép nyugodtan és békén folyt minden . . . S mily elragadóan szeretetreméltó, mily türelmes és elnéző volt velem szemben az én kis feleségem az utóbbi hónapokban. Most bizonyosan jelentkezni fognak újra az idegei, a nyugtalansága, a szétszéllye! . . . Feleségemnek nincs többé szeretője . . . Nyugtom oda! . . .

tott bírákkal és csekély anyagi eszközökkel eddig nem bírtak politikai jelentőséggel; és rendszerint nem saját fiaikból, hanem a magyarság köréből való jegyző vezetése és a vármegye ellenőrzése alatt úgy a hogy ellátták csekély kis közigazgatási teendőiket, más irányban pedig nem kívántak érvényesülni.

De ha ezekből a ma értelmetlen apró községekből többek egyesítése által szamos lakossal bíró és anyagilag is erős községek alakíthatnak és ha ezen anyagilag is erős községek oly hatáskörrel lesznek felruházva, a minő hatáskörrel felruházni kívánatos, sőt kell a községeket azért, hogy a magyar vidékek erős értelmiséggel és anyagi eszközökkel bíró községei hivatások betöltésére képessékké tétessék, nem kell jövendőmondó képességgel bírnai, hogy előre lassuk, miképp az a polgárnagy, vagy barmi néven nevezett főnök, ki a megerősített község k élére fog kerülni, ha talál lelkeben nemzetiségi törekvéseket, az az állással járó hatalmat és befolyást a közigazgatás terén hatáskörébe uralt teendőikön kívül a nemzetiségi politika céljainak előmozdítására is fel fogja használni.

Es számolni kell azzal is, hogy ha széles hatáskörrel felruházott erős politikai községek alakíthatnak és azok élére tekintélyes hatáskörrel ellátott állások létesíthetnek, gondjuk lesz a nemzetiségi vezérférfiaknak, hogy a nemzetiségek által lakott vidékeken ezen állásokra velük egyenértékű és az ő befolyásuk alatt álló egyének vállalkozzanak.

Ellenvétsékképp fel lehet hozni ez ellen, hogy hisz ott van a vármegye és a fősolgabíró felügyeleti joga és különösen ott van a fősolgabíró kijelölési joga, melylyel megakadályozhatja, hogy magyarellenes elemek fussanak be ezen atlasokba.

De ez az ellenvetés nem bir alappal, mert az önkormányzat természete hozza magával, hogy az önkormányzati joggal bíró községek külön törvényes rendelkezés nélkül nem lehet arra kényszeríteni, hogy ne saját tagjai közül, hanem idegenből válassza meg főnökét.

A felügyelet és kijelölési jog az előbbiek szerint bekövetkezhető veszegek elhárítására nem elégségesek, ha hatosabb eszközökről is kell gondoskodni, mert annak nem szabad megtörténni, hogy a törvényhozás akkor, midőn a magyarság érdekében a községeket hivatások teljesítésére az eddigénél nagyobb mértékben képesekké akarja tenni, a nemzetiségek által lakott vidékeken, a községi életet és közigazgatást a nemzetiségi túlzóknak kiszolgáltatassa.

Ujdonságok.

Szentes, 1910. augusztus 28.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete a folyó hó 29-én, holnap délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a vármegyeházánagytermében. A gyűlés egyetlen tárgya: a polgári leányiskola államosításának és a főgimnázium elhelyezésének ügyében leendő határozathatalmazás. A városnak ezt a mélyen zsebbe-vágó és a mellett kulturális fejlődésére is messze kiható ügyét lapunk mult esztörtéki és mai vezető cikkében a legkimerítőbb részletességgel ismertettük úgy a nagyközönséggel, mint a képviselőtestület tagjaival, s különösen az utóbbiakat kérjük, olvassák el gondos figyelemmel, amiket e két jelentős ügyről, azok minden részletkérdésének alapos ismerése mellett, irunk és legyenek meggyőződve arról, hogy mi ebben a kérdésben is, nem ferditve, nem nagyitva, tiszta bört öntöttünk a poharukba s úgy igyekeztünk a kérdést megvilágítani, hogy azt első olvasásra is mindenki könnyen megérthesse. Fontosnak tartjuk a város anyagi érdekében, hogy ezekben a kérdésekben már a holnapi közgyűlésen véglegesen döntőn a képviselőtestület, akármilyen siettetettnek tünik is ez föl, — az ajánlat elfoga-

dásával, mert ez esetben a hozandó határozat már az októberi meggyűlésen föltöttes hatósági jóváhagyást nyerhet, az egész tranzakció belejöhét még az állam jövő évi költségvetésébe és így már a jövő évben élvezheti a városi közpénztár az úgy illetlen elintézéséből származó anyagi előnyöket, ami nem megvetendő összeg olyan nagy pótdávál közigazgatott városnak, amilyen Szentes város. A kedvező ajánlatot, ha siettetve is, akkor fogadja el minden okos ember, amikor kapja. Ki tudja, mikor lesz fent velünk szemben ismét olyan kedvező a hangulat, amilyen mostan.

— **Lajos napja.** A folyó hó 25-én, esztörtétkön volt Lajos napja, melynek alkalmából a jobarátok és tisztelők nagy tömege kereste fel C. a. t. r. i. c. i. s. Lajos dr. főispánt, hogy névpánjához szerencsekívánatait kifejezze. Testületileg tiszteltek e napon a főispánnál: a vármegyei tisztikar, kiknek élén Nagy Sándor dr. alispán tolmácsolta az egész testület bensőségait jó kívánásait és a városi tisztviselők, akiknek nevében Mátéffy Ferenc dr. polgármester tolmácsolta jókívánásait, egyben megköszönte és továbbra is kérve a főispánnak a város iránt tapasztalt igaz jóindulatát. Az üdvözlő beszédekre a főispán biztosította úgy a megyei tisztikart, mint a városi tisztviselőket, hogy őt úgy irántuk, mint a vármegye és Szentes iránt, minden cselekedetében a legbensőbb rokonszenv és legjobb indulat hatja át és fogja vezetni mindenkoron.

— **Ármentesítő társulatok hatásköre.** Évek óta huzodó úgy nyer a közel jövőben megodást a körös—tiszá—marosi és a szárazéri ármentesítő társulat között. A két tarsulatnak ugyanis, bizonyos határterületen azonos földrajzi viszonyok vannak, akik kétszeresen érezték az ártéri adóztatás súlyát, mert mint a két ármentesítő társulat jogosan a maga kötelekébe tartozóknak tekintette őket. E föött a körös—tiszá—marosi ármentesítő társulat közgyűlésein éveken át folyt elkeseredett eszmecsere; az illetékes minisztérium döntését is kérték, tárgyaltak is a minisztériumban, de eddig eredmény nélkül. Most aztan végre úgy látszik, rendbeön talan ez a dolog. A szárazéri ármentesítő tarsulat ugyanis szeptember 5-én Kálaiy Zoltan hevesi főispán mint kormánybiztos elnöklésével Szeged város tanácstermében ülést tart, amelyen végre meg fogják osztani a körös—tiszá—marosi és a szárazéri tarsulatok közt a kérdéses közös árterületet, illetőleg megállapítják a két tarsulat közt a pontos határvonalat.

— **Tisztogatják a Tiszát.** A szegedi folyammérnöki hivatal értesítette a város hatóságát, hogy a hajózási meder- és vontató-út tisztogatási munkáinak végzésére a Tiszának csongrád-titeli szakaszán Filó János kir. folyam felügyelőt rendelte ki és kéri a várost, hogy a nevezett ebben a munkájában, ahol szükséges, támogassa.

— **Építhetik a járásbíróház új palotáját.** Mintha a hét mérföldet lépő mescselli csizmában jarnak, olyan rohamosan haladunk ma közdolgainkkal, hogy az elmulasztottakat lázas sietséggel pótoljuk. Alig fogtak bele a város-házépítésbe, — ime létrejött az egyezés az igazságügyi kormány és a város között az új járásbíróház palotájára nézve is úgy, hogy akár nekiláthatunk a csérfészek lebontásának is, amelynek helyére a járásbíróház új épülete jön. Ha m a G e z a szegedi kir.

törvényszéki elnök folyó hó 26-án Szentesen járt, hogy tudassa a városi előjárósággal, hogy az igazságügyminiszter elfogadja a város által az új járásbíróház épületének bérösszegére tett ajánlatát és egyelőre 30 évre meg is kötötték a bérleti szerződést 4000 korona bérösszegre azzal, hogy azt majdan további 20 évre meghosszabbítják. A csérfészeknek tehát, melyet a város házilag bontat szét, valószerűleg azonnal nekifeszül a romboló csákány, ahogy az ott most elhelyezett rendőrkapitányság az ódon épületből ideiglenes helyiségeibe, a központi szállodába átköltözt. Ebben az ideiglenes otthonban a járlatkiállítás és a legénységi tanyát a földszinti udvari nagytérben, a többi rendőrhivatal, valamint a főorvos és állatorvos hivatalos helyiségeit az emeleti szobákban helyezik el.

— **Védekezés a kolera ellen.** A belügyminiszter részletes rendeletben utasította a törvényhatóságokat a kolera ellen való védekezés célszerű módjaira. A rendelet meghagyja hogy városok és községek területén, legalább hetenkint egyszer vizsgálatot tartssanak az utcák, vendéglők, szállodák, kávéházak, cukrászdák, iskolák, ovodák, gyárak, ipari műhelyek, munkás- és cselédlakások, köz- és magánépületek helyiségeiben, udvaraiban a tisztaság és egészségügyi szabályok megtartásának ellenőrzésére s gondoskodjanak a hiányok pótlásáról, az elkövetett mulasztások megtorlásáról. Különös figyelem fordítandó a kútkakra és az ita'ul szolgáló folyóvizekre. E végből a városban az ivásra használt kúttakat fedellel, falvakban a vedreket keresztpánttal kell ellátni, a kút környékét feltölteni, hogy a szennyviz a kútba vissza ne folyhasson. Ivókúttak közelében sem ruhát, sem edényt mosni nem szabad s a rossz vizű kúttakat el kell zárni a fogyasztás elől. Kimondja a rendelet, hogy az üresedésben levő orvosi állások azonnal betöltendőek. A törvényhatóságok szólítsák fel az összes magánorvosokat, hogy akik 16 korona napidij mellett járványorvosokul elmenneének, azonnal jelentkezzenek. Ha valamely törvényhatóság területe közelében a járvány már fellépett, ott a törvényhatósági járványbizottság azonnal megalakítandó. Koleralban megbetegedett egyén, ha lakásán erre alkalmas hely van, ott különítendő el a hozzártartozótól és csupán ápolója érintkezze vele; a ház elé őrt, lehetőleg csendőrt kell állítani. Ha a házban alkalmas helyiség nincs, vagy a lakókat kell kitelepíteni, vagy a beteget járványkórházba szállítani. Amely községben vagy városban a kolera fellépett, azt nyomban zár alá kell venni. Vásárok, búcsúk, gyülekezés, iskolázás, mulatságok vagy özszejövetelék betiltása vagy megengedése végett a törvényhatóság első tisztviselője saját hatáskörében intézkedik, de eről a minisztert értesítenie kell. A betegek lakását, ruháját s amit betegsége alatt érintett, szigorúan kell fertőtleníteni. Intézkedik aztán a rendelet a gőzfertőtlenítő gépek használatáról, a fertőtlenítés módjáról, az ápolók fertőtlenítéséről, a lakosság utasításáról a bejelentések körül s végül részletezi a haláleset bekövetkezőkor szükséges intézkedéseket, rendeltetének legszigorúbb végrehajtására utasítva, felelősség terhe mellett a hatóságokat, kiknek szükség esetén anyagi támogatást is kilátásba helyez. A rendelet kapcsán a minisztérium részletes utasítást is küldött szét, mely a betegség ismertető jeleit, annak terjedési módját, az ellene való egyéni védekezést aprólékos gondal részletezi. Vármegyénkben

Nagy Sándor dr. alispán a rendelet szellemében már kiadta utasításait és Szentesen Zilahy Kálmán főkapitány máris megkezdte a legszigorúbb köztisztasági és közegészségügyi ellenőrzést úgy a magánházaknál, mint különösen az élelmiszereket árusítóknál.

— Színházi hír. Szeptember 1-én, a „Kis cukros” vigjáték ujdonsággal nyitja meg nálunk Farkas Ferenc színházát a színházi évadot. A színházgató ez alkalomra szerencsésen befejezte társulata újraszervezését, mert a régi, általunk ismert tagok közül kevesen maradtak meg a társulat kötelékében. Új elsőrangú erői a társulatnak: Komáromy Gizit táncoszübret, a győri községszínház kedvelt primadonnája, Csáder Irén hősnő, akit a nagyváradi társulatól hódított el; Aranyossy Bella anyaszínésznő a soproni és Vámos Margit komika, Hajnal Ilonka szende, a szatmári társulattól, Nagy Sándor hősszerelmes, főrendező művezető, Baróthy József jellem- és apaszínész Szabadkáról, Révész Jenő lírai szerelmes Pécsről, Kertész István táncos komikus Pozsonyból. A régiék közül viszont fogjuk látni Kerényi Adélt, a brilláns énektudású és csengő hangú koloratúrénekesnőt, Nagy Imre burleszk komikust és Faraó Rezső titkárát; ezenfelül mint vendég sűrűn fel fog nálunk lépni az igazgatónak Budapestre szerződött felesége, közönségünk kedvence: Szalontai Ferike is. A kezdő hét műsora: pénteken Kaméliás hölgy, szombaton és vasárnap Luxemburg grófia operettujdonság. Az előleges színi jelentést holnap bocsátja ki az igazgató. A bérletgyűjtést Faraó Rezső titkár végzi, aki ez iránt legközelebb keresi fel a bérleket.

— Költözők Pénzintézet. A Szentesei Vidéki Takarékpénztár díszes, emeletes palotája a Kossuth Lajos-utcában teljesen készen várja gazdáját és a pénzintézet szeptember 15-én már át is költözik új palotájának fényes emeleti helyiségébe.

— Öngyilkosság. A folyó hó 25-én azt a különös hírt adták le a rendőrségnek, hogy a régi Weil-féle malom és a putrik között levő kis erdő egyik fáján egy akasztott ember hullaja csüng. A rendőrség — a helyszínére kiszállva, megbizonyosodott, hogy a hír igaz s megállapította, hogy az akasztott ember Gázi János 44 éves putribeli lakos. Erre kihallgatták az ember feleségét és nővérét, akik azt mondták be, hogy Gázi János az utóbbi napokban állandóan részeg volt s bizonyosan részegen kötötte el az önakasztást is. Aznap reggel, hogy végzetes tettet elkövette, meg beszélt a nővérével, aztán elment. Később, rosszat sejtve, követte a két asszony az embert, akit a kiserdőben a fán lógva találtak. Akkor a teste még meleg volt. Le is vágták rögön, de életre kelteni már nem tudták.

— Gazdabál. A gazdasági egyesület fiatal gazdatagjai elhatározták, hogy az idén a Szt. Mihály-napi országos vásár szombatján is rendeznek a színházteremben gazdabálát. A kedélyesnek ígérkező táncmulatság meghívót a napokban küldi át a rendezőség.

— Tüzeset. Tegnap délelőtt 10 órakeret jelzett az örtony vézsongatása a II. kerületben. A tűz öv. Szikszai Jánosné Széchenyi-utcai házában támadt és csakhamar egy lángtenger volt a lakóház, a melléképülettel együtt, úgy, hogy mentésről szó sem lehetett és a tüzoltóság ügykezező csupán a veszedelem lokalizására szorítottok, ami nagy erőfeszítéssel sikerült is. A ház padlásán kukorica volt felhalmozva, mely szintén elpusztult. Hogy miből keletkezett a tüzveszedelem: ezt a vizsgálat van hivatalva — ha ugyan tudja — kideríteni.

— Tömörülnek a homoki szőlőgazdák. Szeptember 25, 26 és 27-ik napján országos kongresszusra gyűlnek össze Szegeden az ország homoki szőlőgazdái. Ezen a kongresszuson, amelyivel kapcsolatban országos borki-

állítás is rendez a Szegedi Gazdasági Egyesület, meg fogják alakítani a Homoki Szőlőgazdák Országos Egyesületét. Az egyesület a melyre nagy szüksége van a homoki szőlőtermelésnek, rég óta érvényes orvoslást tűzte ki céljául. Mindenek előtt igyekezni fog megoldani azt a kérdést, miképpen lehet olcsó agrarkölcsönök nyújtásával segíteni a homoki szőlőgazdákat, de ezen a legfontosabb kérdésen kívül az általános bajokon is segíteni fog. A szőlőbetegségek ellen védekező anyagot fog beszerezni tagjai részére, rendezni fogja a szaktantás kérdését és közvetíteni fogja a bor értékesítését is. Ezek a főcélok, melyek mellett más, nem kevésbé fontos kérdések is hejyet találnak. Mindezekből kitűnik tehát, hogy elsőrangú gazdasági érdek ennek az egyesületnek a megalakítása és konstatalnunk is kell, hogy mar is tömegesen sietnek az egyesület hazájára alá.

— Jótékonyág. Sági Pal és neje f. hó 26-án 14 kilogram kalacsot küldtek a városi szegényemenedékház ápolójainak, akik közt ezt a menedékház gondnoka osztotta ki, egyben úgy a maga, mint a bentapolt szegények nevében ezúton fejezte ki halas köszönetét a jólelkű adakozóknak.

Üvegből táplált

gyermek, rózsás és teli arcuakká, erősekké és életvidamakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t nagyon szeretik krémszerű ízért. Kítűnő hármilyen okból eredő erőhiánytalan és gyenyesség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Bakterium-mentes

természetes ásványviz

ÜDIT-GYÖGYIT. ÜDIT-GYÖGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hu utos bántalmainál kítűnő hatásúnak bizonyult.

Orvosilag ajánlva

Főlerakat: Ausländer Sándor cégnevl. Szentese.

Iskolai értesítések.

Szentese város polg. leányiskolájában a beiratások az 1910—11. isk. évre szept. 1—23-án délelőtt 8—12-ig, délután 3—5-ig történnék a polg. I. isk. igazgatói irodájában.

A polg. I. isk. I. osztályába oly növendék léphet be, a ki élelmezés legalább 9. évet betöltötte és az elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítványa van.

A II.; — illetve III. osztályba felvehető az oly növendék, ki az elemi isk. V., — illetőleg VI. osztályát jó sikerrel elvégezte s aki a II. osztályba akar felvétetni az a németnyelv, mértan és természetrajznak az I. osztály számára előírt tananyagából — aki a III. osztályba akar felvétetni az a németnyelv, mértan és földrajznak a II. osztály számára előírt tananyagából a különböző vizsgát sikeresen leteszi. A különböző vizsga díja tantárgyanként 4—4 korona.

Egyik polg. leányiskolából a másikká átélpi kiv. növendék bizonyítványa alapján vehető fel.

A rendes tanulás szept. 5-én reggel 8 óraker kezdődik. A javító — és pótvizsgák augusztus 31-én reggel 8 óraker, — a külömbözi vizsgák szept. 2-án délután 3 óraker fognak megtartatni. A javító- és pótvizsgák díjmentesek.

A felvétellel jelentkezőknek szüleik, gyámjaik vagy azok megbízottainak kíséretében kell megjelenni és magukkal kell hozniok a születési bizonyítványt újraolt-si bizonyítványt és az előző évben nyert iskolai bizonyítványt.

Tandij egész évre 20 k. mely két részben fizetendő u. m. beiratáskor és február 1-én. Beiratkoz si díj 1 k., orsz. tanítói nyugdíjalapra 30 f. fizetendő. E díjakat minden növendék befizeti.

Az arra illetékeset tandij elengedéért folyamodhatnak. Első osztályos növendékek az I. félévben rendszerint nem részesülnek tandij-elengedésben.

A tandijmentességet kérő folyamodványok — felszerelvény iskolai — és szegényeségi bizonyítvánnyal — az iskolaszékhez címezve, legkésőbb szept. 15. ig nyújtandók be az igazgatónál; később beadott vagy hiányosan felszerelt folyamodványok nem vetnek figyelembe.

A francia nyelv — mint rendkívül: tárgy kü ön díjazás mellett tanítatik az arra vállalkozóknak. Felévi tandija 5 k. tandijmentesek ennek felet fizetik.

Magánvizsga díja az évi tandijon kívül helybelieknek 12 k., — vidékieknek 44 k.

Pap Lajosné.

polg. isk. igazgató,

A református elemi iskolákban a beiratások szept. 1. 2. 3. és 5 napján 8—12 és 2—5 óráig történnék, még pedig a fiúk a központi fú a leányok a központi leányiskolában. A tanév ünneppélyes megnyitása szept. 6 an d. e. 8 óraker tartandó isteni tiszteltetl kezdődik.

Az iskolába ujonnan belépők az anyakönyvvezetői hivatalnál váltandó igazolványtalan kötelesek igazolni tanköteles korukat.

Minden elemi iskolába járó növendék utal a beiratkozaskor az ifjúsági könyvtár gyarapítására 30 fillér fizetendő.

Az igazgatóság.

A helybeli izr. népiskolában a beiratások az 1910-11-ik isk. évre szeptember hó 1 és 2-én délelőtt 8-12-ig eszköszölnetnek.

A javító vizsgák aug. hó 31-én d. u. 3 óraker tartatnak meg.

Mas iskolából átélpő tanulók bizonyítvány mellett vagy főivételi vizsga alapján vétetnek fel az illető osztályba.

Minden ujonnan belépő tanuló köteles a beiratásnal a korat igazoló szül. anyakönyvi kivonatot és a himnóoltásról szóló orvosi bizonyítványt bemutatni. Minden tanuló beiratási díj fejében 50 fillért fizet.

Mas felekezetteliek is felvétetnek.

Az iskolaszék.

Szentese város által fenntartott alsófokú iparos tanonc iskola tankötelesei az 1910—1911-ik tanévre f. évi szept. 1—10 napján kötelesek beiratkozni, — mindenkor d. u. 5—7-ig az igazgató I. kerület Toth József-utcai 29. sz. házában. A tanév ünneppélyes megnyitása szept. 11-én a kurcantiuli közgyűlési teremben történnék. A rendes tanítás szept. 12-én kezdődik. Felhivom azért az iparos, kereskedő és nyomdász urakat, hogy tanoncaikat — a törvényes következmények terhe mellett beiratni el ne mulasszák, mivel a muladékosok szeptember 15-én az I. ső fokú iparhatóságokhoz lesznék bejelentve.

Az ipariskola III-ik osztályát végzett növendékek csak rajzra kötelesek beiratkozni. Szentese. 1910. aug. 25.

Körtvélyessy Sándor. igazgató.

Üzleti értesítés.

Brüll Ferenc

ÁRUHÁZA

a »Szentés-vidéki Takarékpénztár« új palotájában megnyitotta a legújabb divatdolgokat — túlhalmozott raktár végett — leszállított áron árúsítja el. Érdekében áll tehát mindenkinek, hogy ezt a nagy áruházat meglekintse.

Különösen figyelembe ajánlom a nagyérdemű közönségnek ezen áruházammal kapcsolatos, az »Arany golyóhoz« címzett **kész ruhák-táramat**, melyben a legfinomabb angol és hazai gyártmányú férfiszövevények vannak nagy választékban raktáron s amelyhez **Csák József** urat szerződtettem szabásznak, aki a szabászati tanfolyamot Berlinben végezte, évek óta működött e minőségben a fővárosban és így a legkényesebb igényeknek is megfelelni képes.

A n. érdemű közönség minél tömegesebb látogatását kéri,

Szentés, 1910. aug. hó.

2-1 **Brüll Ferenc.**

A szépség ápolása a meleg évadban!

Különösen fontos! Különösen fontos
Corsini-féle.

EAU DE FLORENCE

Itten is mint egyedüli piperezser bizonyult. Mint szépség-ápoló szer a bőr szépítésén kívül a szervezetre is igen jó hatással bír, mert a legnagyobb Iorrosságban is elmulaszt és meggátol minden izzadásképződést és tisztítja a porusokat. Használata mellett nagyon egyszerű: egy pár cseppet a zsebkendőre csepeptette a bőrt gyöngén bedőlőszőljük. A mosdó, valamint a fürdővízben is nagyon kellemes.

Kapható minden szakmába vágó üzletben The Corsini Perfumary Company, Bardon A C. Wien, VI Stumpergasse 47

A kunszentmártoni Takarékpénztár. R. T. tulajdonát képező B. Tóth Mihály-féle, a szentesi 13007 sz. birtok iv szerint, a Fertő dűllőben levő 60 cat. hold 791 négyszögöl területű földbirtok a rajta levő tanya-épületekkel együtt szabadkézből eladó, esetleg haszonbérbe is adó. — Örökáron venni, avagy haszonbérbe venni szándékozók forduljanak a továbbiak iránt a Kunszentmártoni Takarékpénztár igazgatóságához.

Kunszentmárton, 1910 augusztus 19

Nagy Géza
igazgató.

3-1

Szentés város polgármesterétől.

7277-1910. sz.

Hirdetmény.

Értesitem a közönséget, hogy szeptember hó 2-án az alsó csordajáráson a »Bánomhát« temető melletti partos területen a csendőrpáncsnokság céllovészettet tart, ennél fogva felhívom, hogy a céllovészeti helyet nevezett napon kerülje.

Szentés, 1910. augusztus hó 25-én.

Magyar
tanácsnok
h. polgármester.

2-1

Szentés-Vidéki Takarékpénztár

szeptember 15-én Kossuth-ú. 8. szám a.

— UJ PALOTÁJÁBA KÖLTÖZIK. —

Folyósít és azonnal kifizet

a legalacsonyabb kamattal mellet.

Váltó kölcsönöket
kezes mellet és egy aláírással.

Egyszerű kölcsönöket
betáblázás mellet az ingatlan érték $\frac{3}{4}$ része erejéig.

Törlesztéses kölcsönöket
10, 15, 23, 42 és 50 évre az ingatlan értékének 60 százalékáig.

Ovadékok
(kauciót) iparosoknak, kereskedőknek, vállalkozóknak készpénzben, betétkönyvekben vagy értékpapirokban.

Előleg (zálog) kölcsönöket
értékpapirokra, heti betét könyvekre, mindennemű árúkra és terményekre.

Folyó számla hitelt.

E L V Á L L A L J A :

Kölcsönök konvertálását
(egyesítésé) alacsonyabb kamattal mellet, illetékmentesen.

Betétek kamatoztatását
a legmagasabb kamattal mellet.

Tűz, jég, élet, baleset biztosítások minden nemét.

Birtokok parcellázását, adásvételét

Vállalkozók és iparosok vállalatainak finanszírozását,

Bank kölcsönök közvetítését.

18-1.

Mindennemű felvilágosítás díjtalan.

Óvszerek :

Valódi francia és amerikai gyártmány!

Orvosiilag ajánlva! Feltétlen bírós!

Óvakodjunk súlyny utáni zokatól.

GUMMI! Eredeti csomagolásban.

Á r a k :

- 12 drb. finom minőség K 2-4
- 12 „ francia gyártm. K 6-10
- 12 „ eredeti amerikai K 10-12
- Capot american (rövid) K 4-6

Halhólyag 12 drb. finom K. 6-10
 »NÓN PLUS ULTRA« K. 6-10

Mintagyűjtemény célszerű összeállításban

12 drb. K. 5.-, 25 drb. K. 8.-.

Női óvszer »Pesarium oclusivum K. 3-5

Sérülőkötő valódi angol acélrugóval K. 7-10

Cs. és kir. szab. Keleti-féle pneumatikus

pelottával egy oldal K. 12.-, két oldal K. 24.-.

Suspensor (heretartó) darabja K. 1-2.40

Havibőj-kötő darabja K. 5-11

Haskötő darabja K. 7-24. **Gummi görce**

csőr harisnya darabja K. 3-12. **Irrigátor**

teljesen felszerelve drb. K. 5-9.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY“ Uj!

legmegbízhatóbb női óvszer K. 15

Szétküldés titoktartás mellett 20 kor. felül

rendelésnél 20*, árkedvezmény Képes ár-

jegyzék ingyen és bérmentve. I. 1-13

KELETI J. gummiárúk és beteg-

ápolási cikkek gyára.

Budapest, Koronaherceg-útca 17.

MEGNYILT!

Tudatjuk a T. közönséggel, hogy úri, női divat és rövidárú üzletünket a (Harris-féle házban)

a mai napon megnyitottuk.

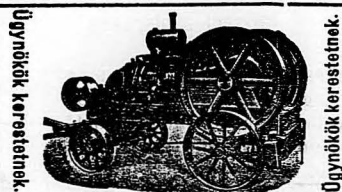
„TURUL“

cipőgyár egyedüli elárúsítója.

tisztelettel :

Pollák testvérek

Ügyünköt keresteknek.

Ügyünköt keresteknek.

ERÉDETI „CHRISTOPH“!

benzin szivóház-motorok, lokomobilok és **NYERSOLAJ-MOTOROK**

ma az első helyen állanak.

A »CRISTOPH« név garancia.

75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket 20-1

DÉNES B. motorspeciál lista cegtől.

BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRUT 15.

Kiadó földbirtok.

700 holdas birtok P. István-házán haszonbérbe kiadó. Ugyszintén a Sarkadi Antal utca 5 sz. alatti ház eladó vagy haszonbérbe kiadó. Alku köthető Dr. Szeder Ferencz Jánossal Szentesen. 6-2

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Crémet,

hogy arca tiszta, üdö és bájos legyen!

A Földes-féle Margit Crème a 16-rangu högyeknek is kedvenc szépítő szere, az egész vilagon el van terjedve.

Paratlan hatása szerencsés összeállításban rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit Crémel utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A Földes-féle Margit Crème ártalmatlan, zsírtalan vegyítésű kes ítemény.

A bőr mindennemű tisztálanságot, szeplőt, pattanást, mitesert, májfoltot, ráncokat stb gyorsan és biztosan eltávolít. Ne csak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógyszerárban és drogeriában. B.

Készíti és postán küldi :

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon.

KAPHATO SZENTESEN :

Sámuel Béla, Ifj. Várady Lajos,

Metzger Károly Vecsery Miklós,

gyógyszertárakban.

Brády-féle gyomorcseppek

a Máriacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva,

melyeket Máriacelli gyomorcseppeknek nevez a nép, harmincz esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden hástartásban. E cseppeknek utólr-hetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorfégés, székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, hányás, álmatlanság, vér-segényiség és sápkör ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy nagy üveg 1 K. 40 fill., kis üveg 80 fill. 6 üveg 5 K. 3 dupla üveget 4 K. 50 fillérért frankó küld a készítő BRÁDY K. gyógy-hmarkt 1., Depot 241.

Szertárában a »Magyar Királyhoz« Wien. 1. Fleis-ghmarkt 1., Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli szűz Máriát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra. s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata.

A világ legjobb, legbiztosabb és legolcsóbb kútszivattyúja az

„Omega“ lánckút

Mert rendkívül sok vizet ad, Mert kis gyermek kezelheti, Mert soha be nem fagy, Mert soha nem romlik, Mert mindenki felszerelheti és karban tarthatja.

3 évi jótállás.

Ár lap ingyen. 10-1

MAGYAR LÁNCKUT VÁLLALAT

Farkas. J. Budapest, Felső-Erdősor 12.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

NOXIN

Csanytelek község előljárósága.

571—1910. szám.

Versenyfárgyalási hirdmény.

Csanytelek község belterületén 2 tantermet, tanítói lakást és a szükséges mellékhelyiségeket magába foglaló állami elemi iskolai épület és melléke épületek felépítése határozatván el, a fent említett épület:

- I. Föld, köműves, elhelyező, elszigetelő és falkötővas.
- II. Ács és padozati.
- III. Cserépfedő.
- IV. Bádgos.
- V. Asztalos, lakatos, mázoló, üveges és kárpitos.
- VI. Fákamra, dísznő-öl, és tyúkketrec.
- VII. Árnycsuházal és pócegödör munkái kivételének biztosítása céljából a folyó évi szeptember hó 5. napján délelőtt 10 órakor, Csanytelek községhezánál nyilvános írásbeli versenyfárgyalás fog tartatni.

A versenyezni óhajtó, magyar honos vállalkozók felhívatnak, hogy a munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a ki tűzött nap délelőtt 9 órájáig alulírott községi előljárósághoz annál inkább igyekezzenek benyújtani, mert a későbbben vagy táviratilag érkezett vagy utólag ajánlottak nem fognak figyelembe vétetni.

Ajánlatok csakis az ezen célra szolgáló ajánlati és költségvetési űrlapokon tehető, mely költségvetési űrlapok, valamint a vállalati feltételek is az alulírott községi előljáróságnál ivenként 50 fillérért kaphatók. Ezen költségvetések egységár-rovatai kitöltetlenek, azokat az ajánlattevők tartoznak saját egységáraikkal számmal és betűvel kitölteni és kizárólag csak az ezen alapon kiadódó végösszeggel lehet az ajánlatot benyújtani. Átalány összeggel tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlati összeg 5 %-áról szóló letéti nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy annak beküldését igazoló postai feladó vevény a sértefen pecséttekkel zárt borítékban bánatpénz gyanánt mellékelendő. A borítékban helyezett készpénz, vagy egyéb módon adott bánatpénz nem fogadtatik el. — Megjegyeztetik azonban, hogy szakiparosok által benyújtott olyan ajánlatokhoz, melyeknek ajánlati összege akkora, hogy az ez utáni 5 %-nyi bánatpénz 200 koronát meg nem haladja, bánatpénz egyáltalán nem mellékelendő, hanem a vállalatnyertes tartozik az odaítélés iránti értesítés kézbesítésétől számított 8 napon belül az előírt biztosítékot letenni.

Az odaítélés az árlejtéstől számított legkésőbb 14 napon belül megtörténik, addig az összes ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Pályázók kik az ajánlatukba foglalt esetleges ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban kellő képesítéssel bíró megbízottal megnevezni és annak képesítését igazolni.

Azon pályázók kik Csanytelek község előljáróságával üzleti összeköttetésben még nem voltak, előtte ismeretlenek, tartoznak szállító és munka képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni melyhez vállalatuk telepe vagy működési körük szerint tartoznak.

Az ajánlatok, és az azokat kiegészítő ajánlati költségvetések ivenként 1—1 koronás, míg a többi mellékletek 30 f-nyi bélyeggel ellátva, Ajánlat az 571—1910. számú versenyfárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra, jelzésű borítékban küldendők be Csanytelek község előljárósága címére.

Csanytelek község fenttartja magának azon jogát, hogy az ajánlattevők között szabadon válasszhat esetleg egészen eltekintve az ajánlatoktól.

A bánatpénz Csaktelek község közigazgatási letéti pénztáránál tehető le.

A munkára vonatkozó kiírási művelet az alulírott községi előljáróságnál tekinthető meg naponként d. e. 9—12 óráig. — Ugyanott kaphatók az ajánlati és költségvetési űrlapok is.

Csanytelek 1910. augusztus hó 13-án.

Községi előljáróság.

Megjegyzés.

Félreértések elkerülése végett megjegyeztetik hogy mind a 7 munkacsoportra együttes ajánlat nem tehető, hanem a mennyiben valamely ajánlattevő két-több, vagy mind a 7 munkacsoportra kívánna vállalkozni, akkor külön-külön ajánlatot, ajánlati költségvetést és megfelelő külön bánatpénz letétét igazoló nyugtákat kell csatolni.

Eladó, vagy kiadó.

Özv. Soós Józsefnének külső-ecseri 36 hold földje haszonbérbe kiadó vagy örök áron eladó. Értekezni lehet III. ker. Várárhelyi-útca 16 sz. alatt, a tulajdonossal. 3V1

A „Kék csillaghoz“

címzett divatárúház a dr. Reis-féle házból a Szentesi Takarékpénztár épületébe, az épülő új városháza mellett, helyeztetett át és ott mindenféle rőtösárúk, vásznak, kanavászok, kendők, eső és napernyők, rövidárúk, csipkék, gombok, szalagok, zsinórok, diszek állandóan dús választékban vannak rak-táron. Varrónőknek ez a legolcsóbb bevásárlási forrásuk.

Az I. kerület Bocskay útca 21 sz. alatt levő üres telek kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezni lehet I. ker. Bocskay-útca 25 sz. alatt Székely Sándorral.

I. kerület Tóth József-útca 76 szám alatti házam és felsőréti 9 hold here, — és szőlőföldem eladó.

Kiss Pal.

Egy teljesen jó karban levő kerékpár eladó.

Bővebbet Petőfi szálló portásánál.

Eladó ház.

Vincze-féle Rákóczi-tér 9. számú ház kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Szentés város polgármesterétől.

7313—1910. sz.

Versenyfárgyalási felhívás.

Szentés r. t. város tanácsa versenyfárgyalást hirdet a rendőrkapitányság emeletes főépületének lebontására.

Az ajánlatok lepecsételt zárt borítékban f. évi szeptember 1-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be a városi központi iktató hivatalba.

A feltételek Dobovszki József István művezető építésznél tekinthetők meg.

Szentés, 1910. augusztus hó 27-én.

Dr. Mátéffy polgármester.

Drezdai Motorgyár

részvénytársaság
Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
MOTOROKAT és LOCOMOBILOKAT
— valamint szívógázmotorokat —
Meglepő ujdonság!
EGYETEMES GENERATORUNKAL
a tényleges lóerő
óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.
Vezérképvislet: 10—1

Gellért Ignác és Társa
Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91
Legmesszebbmenő jóállás. Kedvező üzleti feltételek.